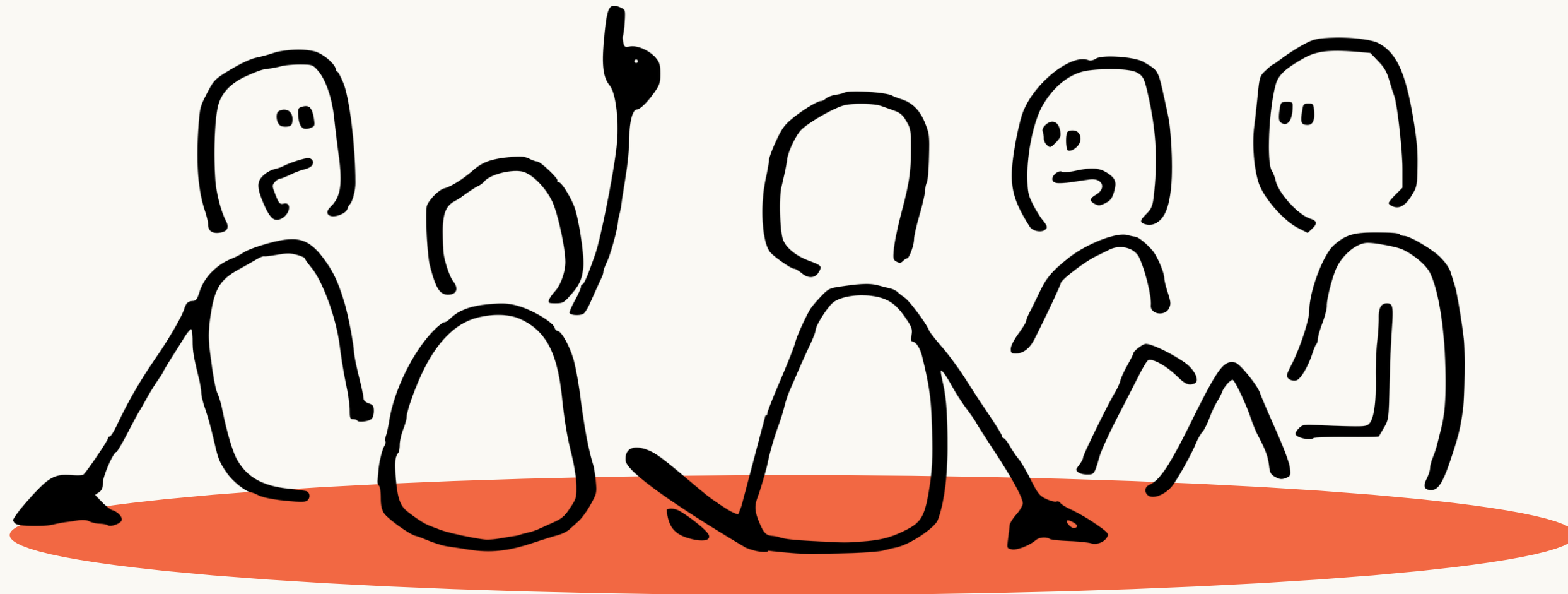

A GYERMEKRÉSZVÉTELT ÉRINTŐ KURRENS KUTATÁSI IRÁNYOK

GYERMEKJOGI CIVIL KOALÍCIÓ
REALITÁS VAGY ILLÚZIÓ? - A GYERMEKJOGOK JÖVŐJE
2025. NOVEMBER 20.

Németh Barbara, PhD, LLM
Lumos Gyermekek- és Felnőtt Pszichiátriai és
Pszichoterápiás Rendelő, Oktató és Kutató Központ

“Szerintem nagyon félrelátják a felnőttek, hogy a mi generációnk miben van. Amikor ez szóba jön, mindig kijön, hogy „*a lusta tinédzserek*”, „*csak a telefonjukat nyomkodják*”, és nagyon, nagyon alábecsülik azt, hogy mindenki min megy keresztül.”

Emma, 15 éves

Főbb kutatási irányok

➔ **Gyermekekép és kritikai elméletek**

Ageizmus, adultizmus, childizmus,
felnőttközpontúság

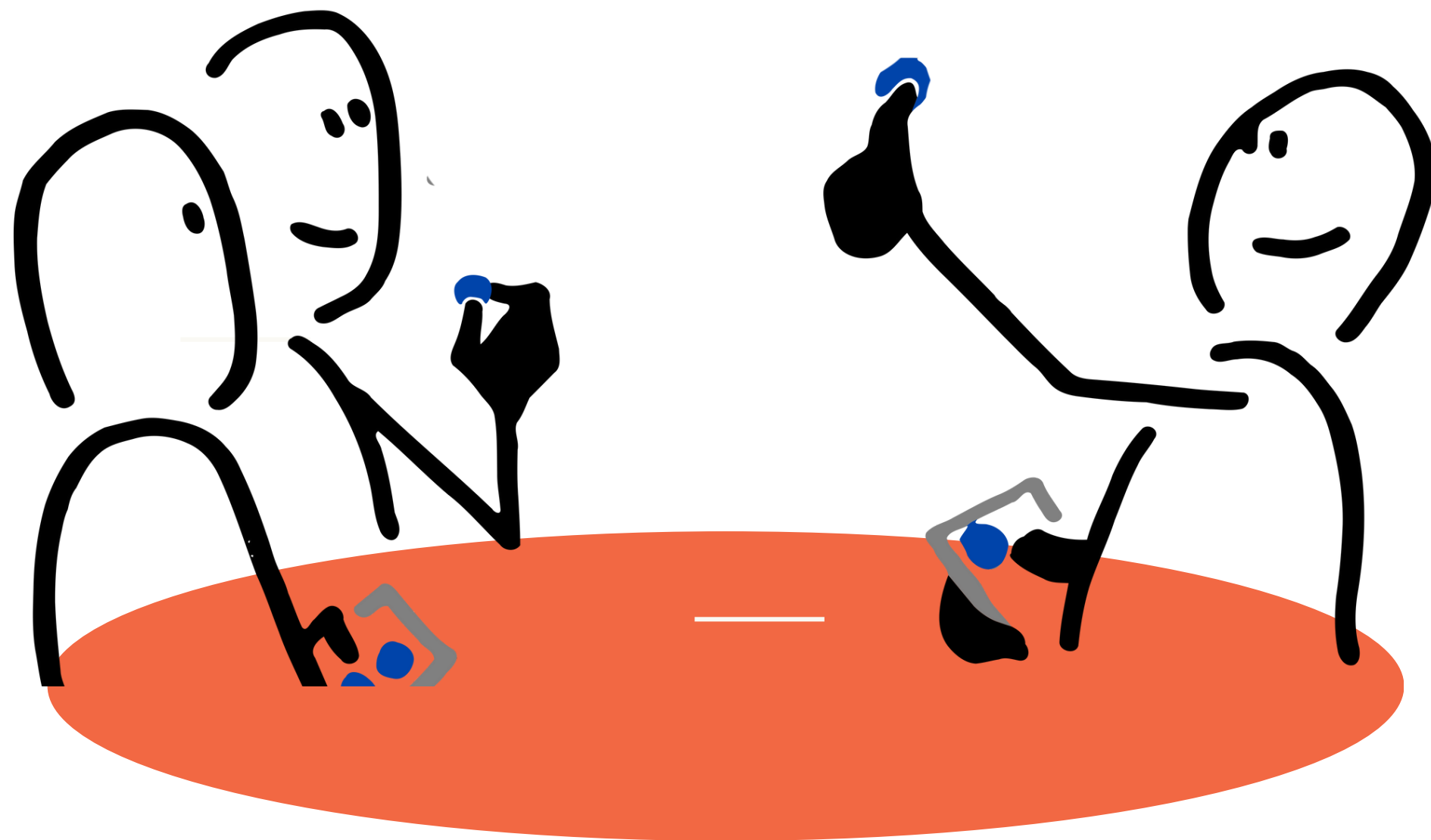
➔ **Részvételi modellek új irányai**

A kontextuális megközelítés megjelenése

➔ **Részvételi, kollaboratív kutatások**

Gyerekek, mint társkutatók

Gyermekkép és kritikai elméletek

tágabb folyamatok

ageizmus

életkor alapján
történő
sztereotipizálás,
előítélet és
diszkrimináció

*Hagestad és Uhlenberg (2005),
Bratt és mtsai. (2020)*

adultizmus

gyerekek
rendszerszintű
marginalizációja,
amely meghatározza,
mit tekintünk
emberinek, tudásnak
és hatalomnak

Wall (2025)

felnőtteközpontúság

gondolkodási torzítás
és kulturálisan
beágyazott paradigma,
amelynek részeként a
gyerekek képességeit
és problémáit felnőtt
nézőpontból értékeljük

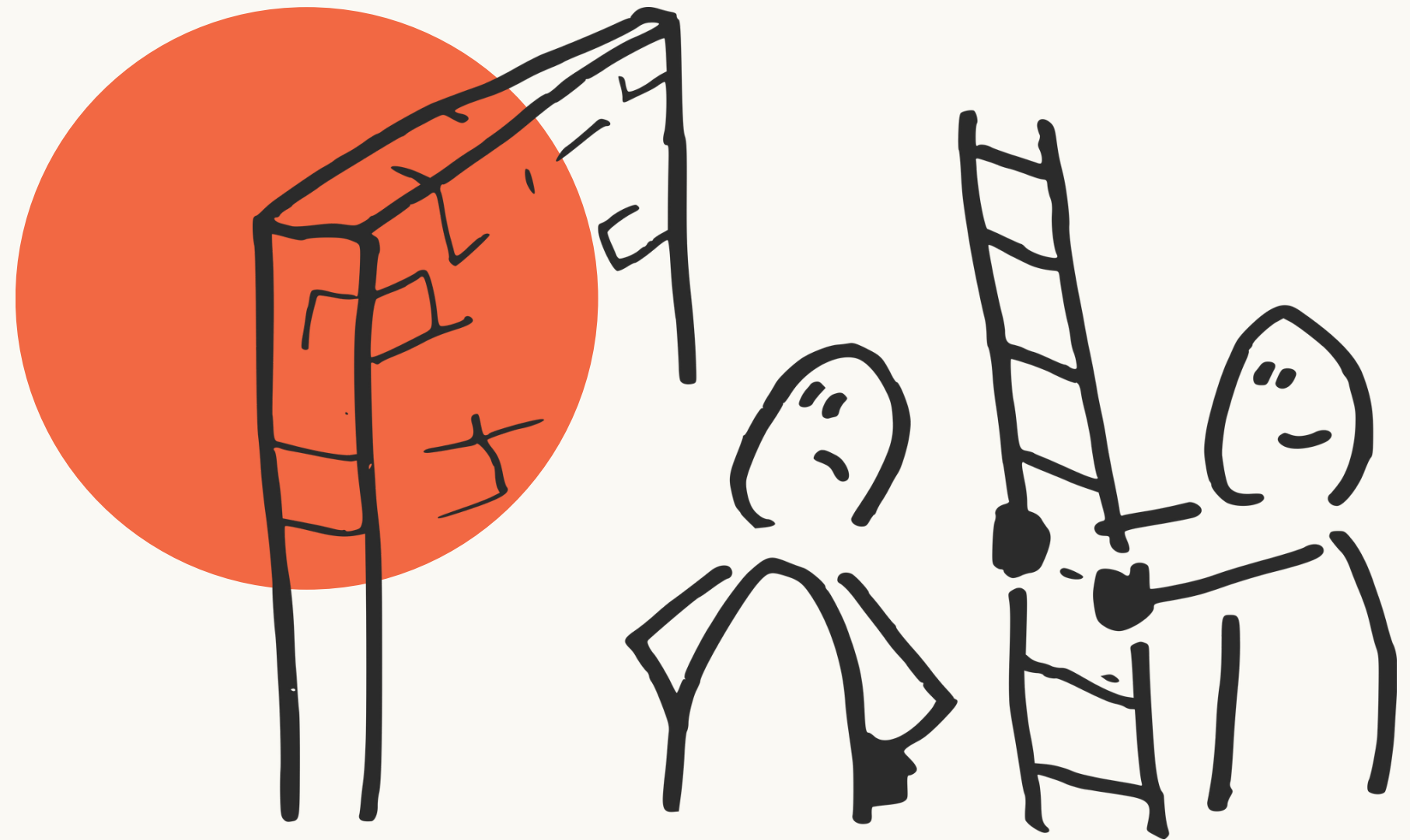
*Florio és mtsai (2020),
Biswas és mtsai (2024)*

childizmus

kritikai
megközelítés, a
gyerekek társadalmi
megerősítéséért és
a normák,
intézmények
átalakításáért

*Wall (2022),
Biswas és mtsai (2023)*

Újabb részvételi modellek

modellek

➔ hierarchikus

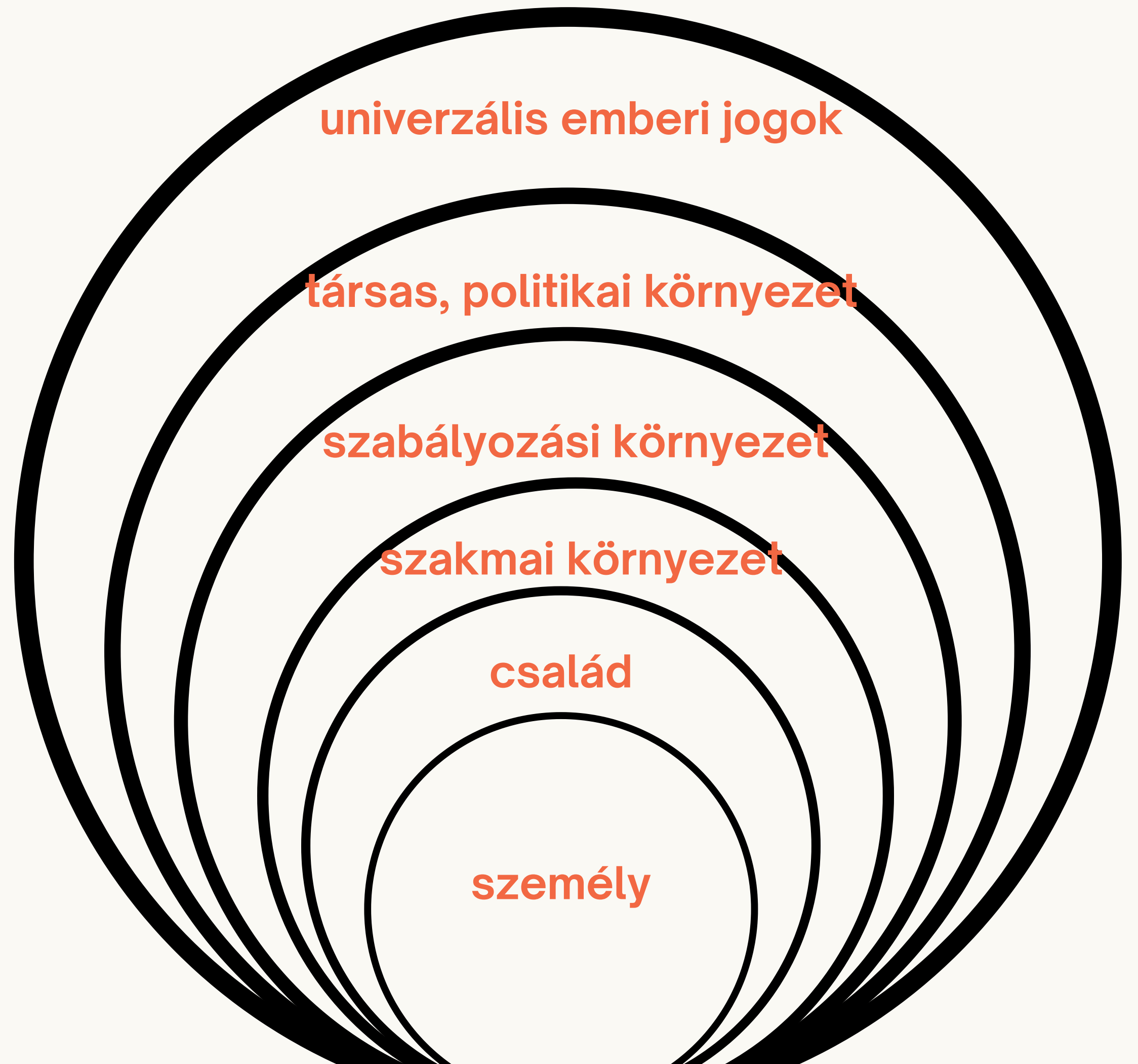
Milyen mértékű szabadság és felelősség jut a gyerekeknek a döntések befolyásolására?

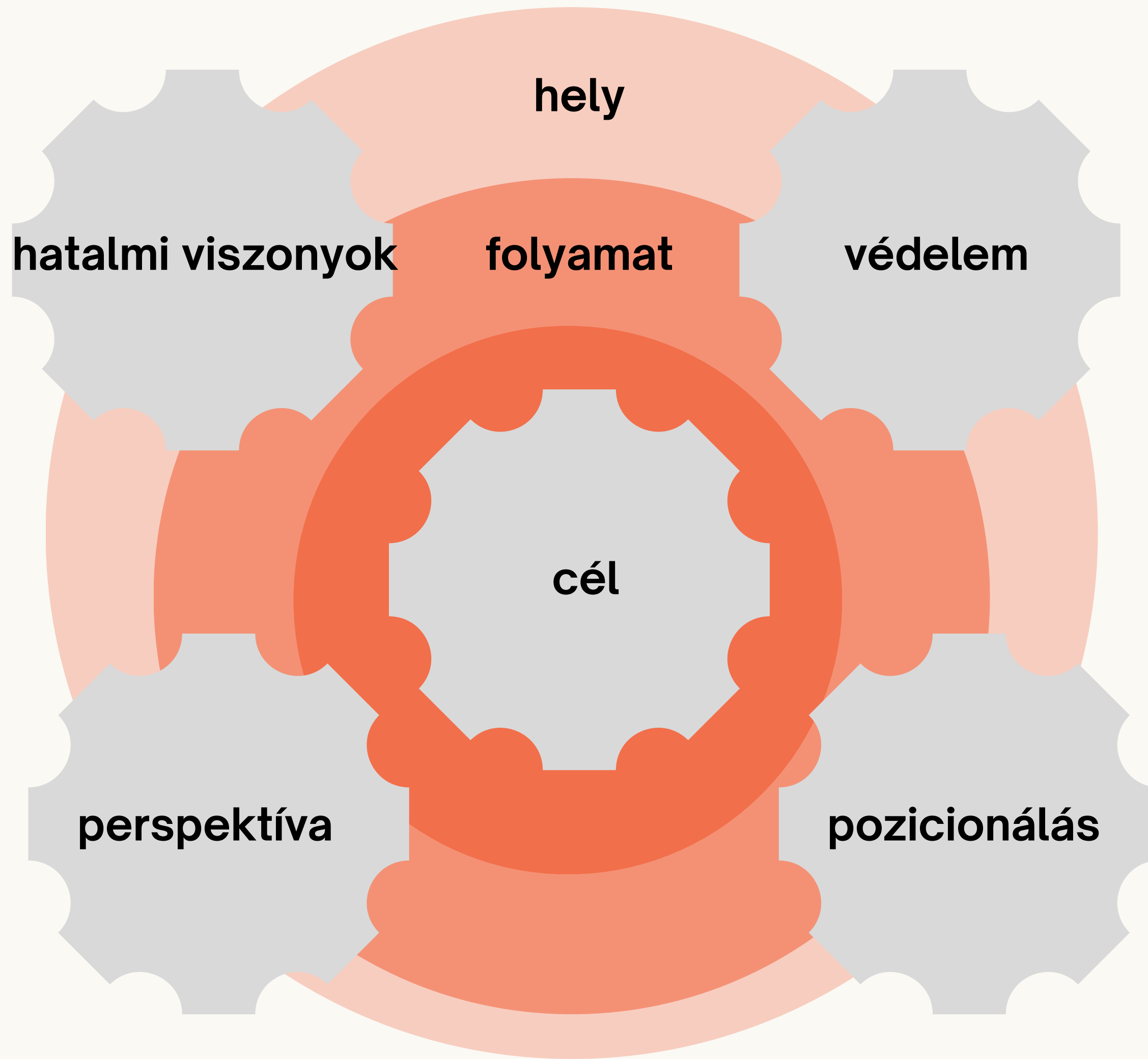
➔ dimenzionális

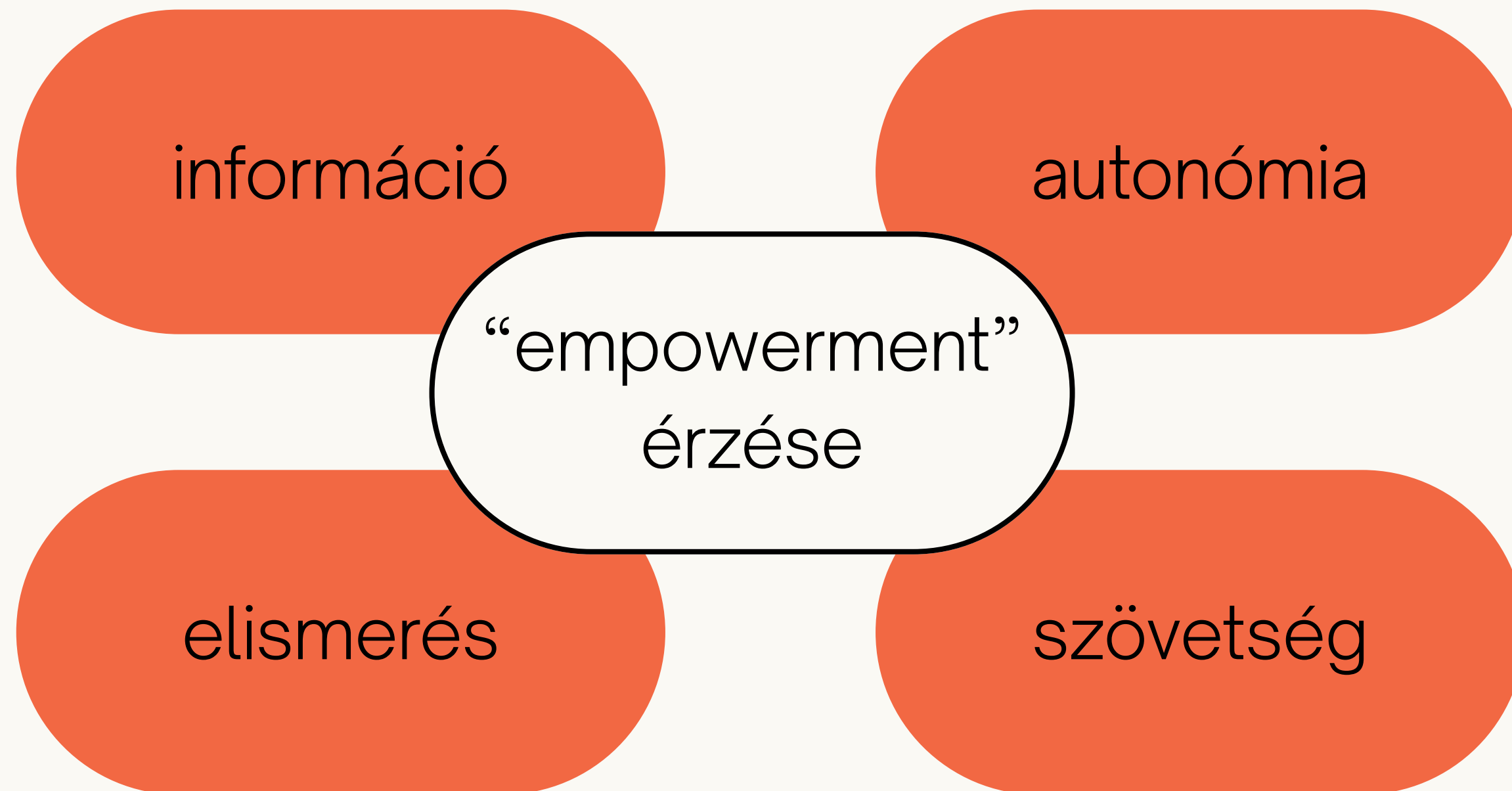
Melyek a gyerekek részvételének feltételei, jellemzői?

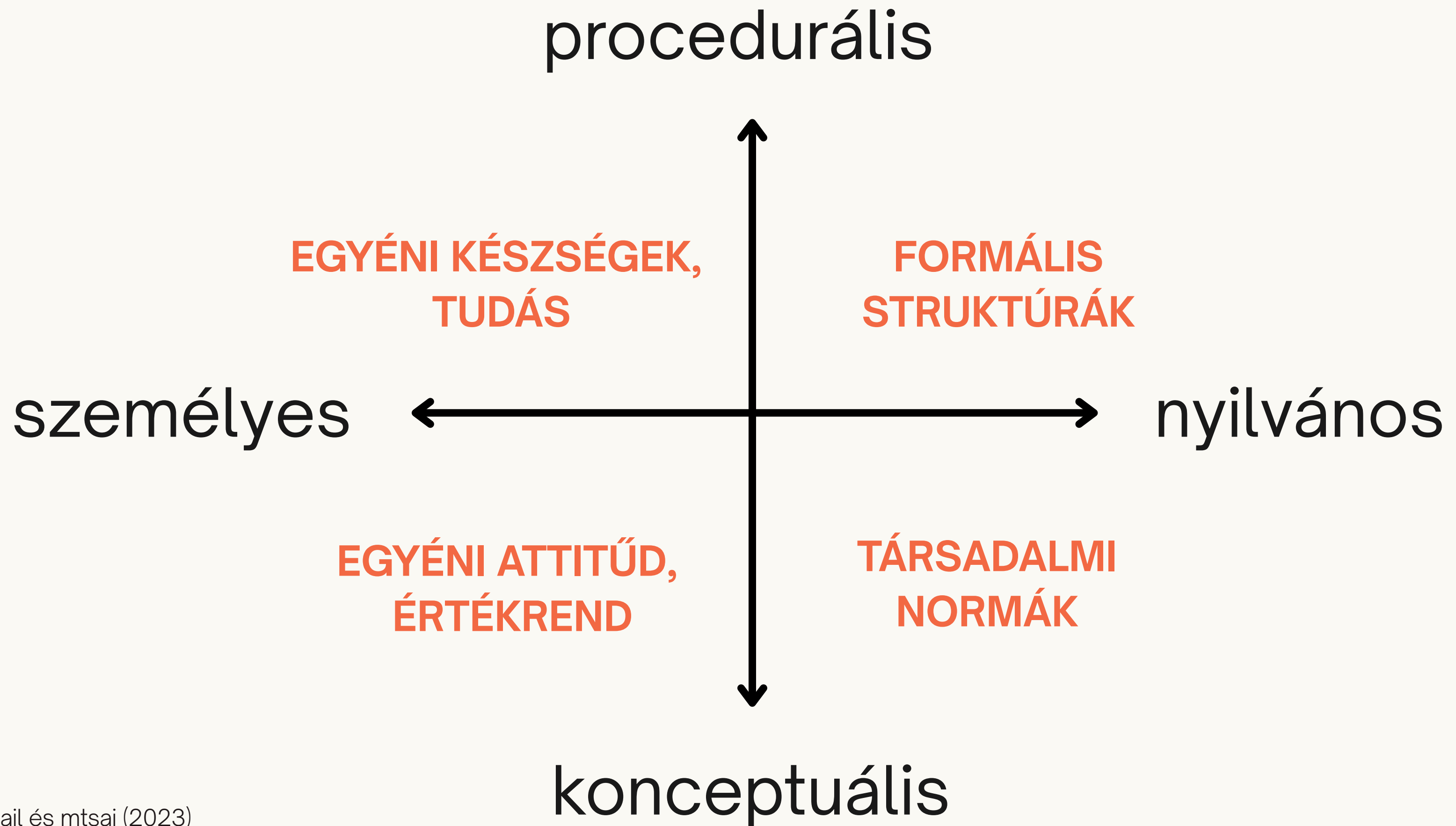
➔ kontextuális

Hogyan befolyásolja a megvalósulást a személyes, társas, kulturális kontextus és az érzelmi, kapcsolati jelleg?

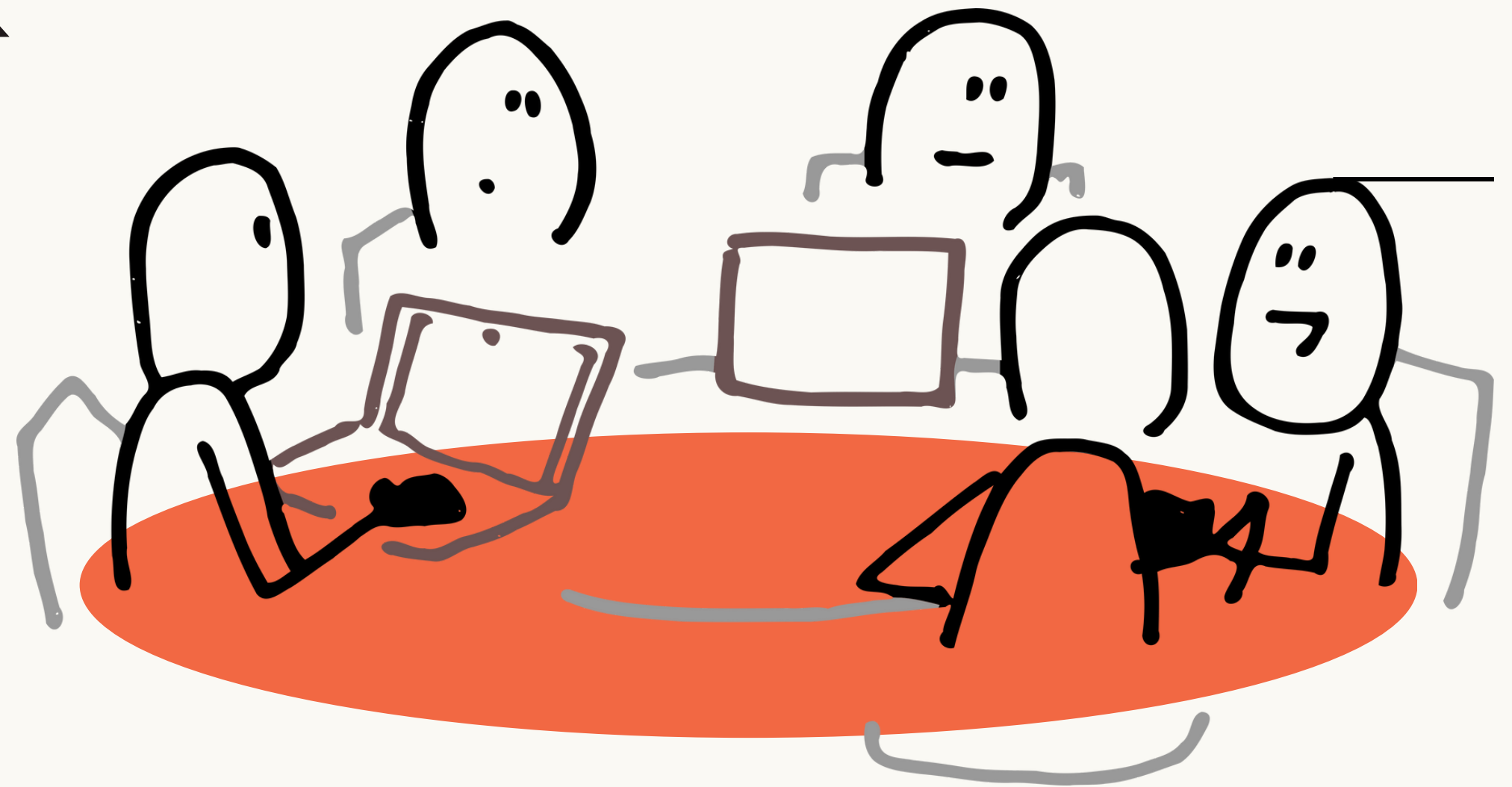

Részvételi kutatások

gyerekek szerepe

válaszadók

- módszertanok fejlődése
- etikai szempontok
- érzékeny témák

társkutatók

- kollaboratív kutatások
- gyerekek kezdeményezései

Sevón és mtsai. (2023), Agbontean és mtsai. (2024), Roth és mtsai. (2023), Cuevas-Parra & Tisdall (2019)

Társkutatók

tervezés

konceptualizálás

módszer
kiválasztása és
operacionalizálás

adatgyűjtés

elemzés

disszemináció

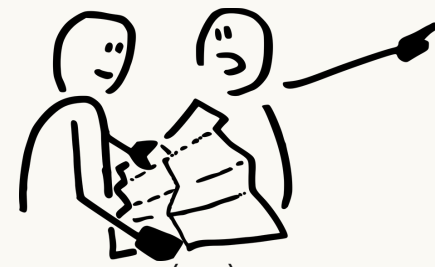
Shaw és mtsai. (2011)

köszönöm a figyelmet!

 nemeth.barbara.zeg@gmail.com

Hivatkozások

- Agbontean, V., Greeney, T., Larkins, C., Lezdkalne, B., Roy, A. (Ali), Sheehan, D., & Smith, E. (2024). Deepening collaborative research with children and young people: A co-edited and co-written special issue. *Childhood*, 31(3), 267–277. <https://doi.org/10.1177/09075682241267094>
- Alfandari, R., Crous, G., & Fuentes-Peláez, N. (2023). Children's Participation in Research on Violence Affecting Them: A European Overview. In M. Roth, R. Alfandari, & G. Crous (Szerk.), *Participatory Research on Child Maltreatment with Children and Adult Survivors* (o. 27–49). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/978-1-80455-526-220231003>
- Biswas, T., Wall, J., Warming, H., Zehavi, O., Kennedy, D., Murriss, K., Kohan, W., Saal, B., & Rollo, T. (2023). Childism and philosophy: A conceptual co-exploration. *Policy Futures in Education*, 14782103231185178. <https://doi.org/10.1177/14782103231185178>
- Biswas, T., Florio, E., Caso, L., Castelli, I., & Iacobino, S. (2024). The Adultcentrism Scale: A Potential Contributor to Advancing Children's Participation Rights in Nordic Contexts. *Social Sciences*, 13(5), Article 5. <https://doi.org/10.3390/socsci13050238>
- Bratt, C., Abrams, D., & Swift, H. J. (2020). Supporting the Old but Neglecting the Young? The Two Faces of Ageism. *Developmental Psychology*, 56(5), 1029–1039. <https://doi.org/10.1037/dev0000903>
- Cahill, H., & Dadvand, B. (2018). Re-conceptualising youth participation: A framework to inform action. *Children and Youth Services Review*, 95, 243–253. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.11.001>
- Cuevas-Parra, P., & Tisdall, E. K. M. (2019). Child-Led Research: Questioning Knowledge. *Social Sciences*, 8(2), Article 2. <https://doi.org/10.3390/socsci8020044>
- Florio, E., Caso, L., & Castelli, I. (2020). The Adultcentrism Scale in the educational relationship: Instrument development and preliminary validation. *New Ideas in Psychology*, 57, 100762. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2019.100762>
- Gal, T. (2017). An Ecological Model of Child and Youth Participation (SSRN Scholarly Paper 3539970). Social Science Research Network.
- Hagestad, G. O., & Uhlenberg, P. (2005). The Social Separation of Old and Young: A Root of Ageism. *Journal of Social Issues*, 61(2), 343–360. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.2005.00409.x>
- Michail, S., Baird, K., Fattore, T., & Grace, R. (2023). Operationalising children's participation: Competing understandings of the policy to practice 'gap'. *Children & Society*, n/a(n/a). <https://doi.org/10.1111/chso.12708>
- Németh B., & Miklósi M. (2025). A gyermekrészvétel konceptuális modelljei. *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle*, 31–54. <https://doi.org/10.18030/socio.hu.2025.1.3>
- Olsen, R. K. (2023). Key factors for child participation – an empowerment model for active inclusion in participatory processes. *Frontiers in Psychology*, 14, 1–12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1247483>
- Roth, M., Alfandari, R., & Crous, G. (Szerk.). (2023). *Participatory Research on Child Maltreatment with Children and Adult Survivors: Concepts, Ethics, and Methods*. Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/9781804555262>
- Sevón, E., Mustola, M., Siippainen, A., & Vlasov, J. (2023). Participatory research methods with young children: A systematic literature review. *Educational Review*, 1–19. <https://doi.org/10.1080/00131911.2023.2215465>
- Shaw, C., Brady, L.-M., & Davey, C. (2011). Guidelines for research with children and young people (o. 63). NCB Research Centre. National Children's Bureau.
- Wall, J. (2022). Resources. Childism Institute. <https://www.childism.org/resources>
- Wall, J. (2025). Theorizing adultism: From adult domination to normative disempowerment. *Childhood*, 09075682251367184. <https://doi.org/10.1177/09075682251367184>